

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 1. Quid est Ludus, & quænam requiruntur ut sit licitus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

quid ultra fortem; cum usus pignoris sit quid pretio æstimabile, & veluti ejus fructus ad Dominum pertinens. 3. Tenetur fructus ex pignore, vel hypotheca perceptos, & consumptos in sortem computare, deductis sumptibus suis, ac laboribus, & extantes restituere, vel deducere: quia res illa est debitoris, ad quem proinde pertinent fructus ex ea nati, res enim Domino suo fructificat. 4. Non potest vendere pignus, nisi debitore tempore debito non solvente, & eo prius monito. Quòd si pluris vendat, quàm sit debitum, tenetur excessum restituere debitori, cum nullo justo titulo possit eum retinere. 5. Non potest pacisci cum debitore, ut si non solvat statuto tempore, pignus sit creditoris, sed hic semper tenetur pignus totum restituere, cum ei postea debitum solutum fuerit: nam talis conventio utroque Jure prohibetur, l. ult. Cod. de pact. pignor. & cap. 7. de pignor. 6. Tenetur soluto integrè debito statim restituere pignus, nam tunc cessat titulus & jus illud retinendi, l. 6. ff. Quibus modis pignus, &c.

CAPUT XI.

De Ludo, & Sponsonibus.

Q. I. Quid est Ludus, & quænam requiruntur, ut sit licitus?

Resp. I. Ludus generatim est jucundum aliquod

N n 5

quod

quod dictum, vel factum ad animi relaxationem ordinatum. Ejus finis proximus est, ut animus oblectatione relaxetur, fiatque aptior ad applicationem, ac intentionem necessariam, eo modo, quo vires corporis, per somnum reficiuntur: quies enim animæ est delectatio, inquit S. Th. 2. 2. q. 168. a. 2. Hinc ludus tam potest esse honestus, quam dormitio, si cum debitis circumstantiis ob finem honestum exerceatur, pertinetque ad virtutem quam Aristot. & S. Thomas Eutrapeliam vocant, quæ est species temperantiæ, per quam homo dirigitur, ac inclinatur ad modum debitum in ludo tenendum.

Ut autem ludus sit licitus hæc ex communi requiruntur. 1. Ut ludi genus nullo jure sit prohibitum. 2. Ut non sit occasio peccandi; nec scandalum, aut damnum ullum cuiquam pariat. 3. Ut modus debitus, decorum, & omnes circumstantiæ debitæ serventur, ita ut congruat personæ, tempori, & loco, &c. nam bonum ex integra causa, malum ex quovis defectu. Hinc Conc. Senonense prohibet Clericis ne in publico ludant pila, aut aliis ludis, maxime cum Laicis, ob indecentiam. 4. Ut nec sæpius nec diutius ludatur, quam exigit necessitas reficiendi vires animi, & eum expeditiorem reddendi ad debita officia. Necessitas enim est mensura ludi, sicut cibi, & potûs. *Parum autem de delectatione sufficit ad vitam quasi pro condimento, sicut parum de sale sufficit in cibo.*

eibo. ait Aristot. à S. Thoma q. cit. a. 4. relatus. His adde ut ludus necessarius referatur ad finem honestum, nam homo semper propter finem honestum agere tenetur.

Resp. II. Ludus pro contractu sumptus, est contractus, quo ludentes inter se paciscuntur, ut victori cedat id, quod exposuerunt. Jure naturæ licitus est, servatis debitis conditionibus: sicut enim licet rem suam alteri absolute donare, ita & dare sub conditione licita, puta si victor ludendo extiterit.

Conditiones autem requisitæ in contractu ludi sunt. 1. Ut omnes conditiones ad ludum honestum necessariae, modò dictæ serventur: nam hic contractus continet, ac supponit ludum, cui est accessorius. 2. Ut summa, quæ ludo exponitur sit modica secundum cujusque facultatem, ac conditionem, & non major quàm opus sit ad excitandum cum oblectatione animum, & impediendum, ne ludus langueat. 3. Ut ludentes habeant dominium, ac liberam dispositionem eorum, quæ exponunt; & aliunde habeant, unde familiam alant, debita solvant, eleemosynas erogent, & cæteris officiis planè satisfaciant. 4. Ut non ludatur principaliter ob lucrum: nam finis ludi proximus est animi levamen, & oblectatio, ut animus sit vegetior, & aptior ad exercitia debita propter Deum rectè obeunda. Deinde lucrum non potest esse finis honestus. 5. Ut absit omnis fraus, & injuria. 6. Ut sit
aqua-

æqualitas moralis quoad omnes in spe lucrandi, & periculo perdendi: nam hæc requiritur ad justitiam hujus contractûs, qui est utrimque onerosus: quippe in eo emittitur spes lucrandi periculo perdendi.

Q. 2. *Quinam ludi sunt prohibiti?*

Resp. Jure divino naturali prohibiti sunt ludi ex se mali, ac turpes, indecori, & ad luxuriam provocantes; vel qui sunt occasio proxima peccati, aut aliis scandalum. Jure autem humano tam Civili quam Canonico prohibitus est omnibus etiam Laicis ludus saltem frequens aleæ, l. 1. & 2. Cod. de aleator. & cap. Episcopus. dist. 35. ex Canon. Apostolorum, ibi: *Episcopus aut Presbyter, aut Diaconus aleæ atque ebrietati deserviens, aut desinat, aut certe damnetur. Subdiaconus aut lector, aut cantor similia faciens, aut desinat, aut communionem privetur. Similiter etiam Laicus.* Ratio prohibitionis est periculum, & occasio multorum peccatorum, & malorum, ut iræ, rixarum, litium, blasphemiarum, perjurii, jacturæ temporis, neglectûs officiorum debitorum, everisionis fortunarum, &c. Ludus autem aleæ est ille, cujus successus unicè, vel magis ex fortuna, seu casu, quam ex industria pendet, ut ludus taxillorum, & chartarum. Nomine autem fortunæ, ac casûs intelligi debet dispositio providentiæ divinæ præter certam aliquam spem, & opinionem humanam à sola Dei voluntate pendens.

Hinc